

שולחן ערוך	נוכחי	משנה ברורה	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוה"ר	יום לחדש	יום
רמ"א	תת	חורה	פ	ט	כ"ד	שבת
רמ"א	תת	קו:	פא	י	כ"ה	א
רמ"א	תת	קו:	פב	י	כ"ו	ב
רמ"א	תת	קו:	פג	יא	כ"ז	ג
רמ"א	תת	קה:	פד	יא	כ"ח	ד
רמ"א	תת	קה:	פה	יב	כ"ט	ה
רמ"א	תת	חורה	פו	יב	ל'	ו

בקרני אורה

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

464 | פרשת שמיני | כ"ד ניסן תשפ"ו

דבר המערכת

ימי הפסח הקדושים לא עברו ולא יעברו מאתנו לעולם, אלא הם קניינים נצחיים ואצרות של כוחות רוחניים מיוחדים, העומדים מוכנים ומזומנים עבורנו בכל עת שנרצה להתחיל מחדש.

חז"ל חייבו אותנו בכל יום להזכיר לעצמנו שחרית וערבית את תוקף החסדים העצומים שזכינו להם בצאתנו ממצרים, וללמוד מכך על ההווה שה' אתנו עמנו ואצילנו להשיב שבותנו ולגאלינו גאולת עולם ברוחניות ובגשמיות. ואם כך בכל השנה, הרי שבמדמדנו סמוך ונראה לימי הפסח הקדושים שזכינו להם, בודאי שעלינו להתחיל התחלה חדשה של השתוקקות רצונית וכיסופים, לקום ולקפוץ אל הים הסוער והמפחיד הסובב את כל אחד שרוצה להתחיל להתקרב אל ה', מתוך בטחון גמור שגם לנו יקרע הים, ואלוקי ישענו לא יעזבנו ולא יטשנו. לא לחינם זכינו לתרופות יקרות מפז שכאלו; ביעור חמץ ואכילת מצה, ובפרט ליל הסדר הקדוש על עוצם מצוותיו הקדושים והנוראים, וכלליות קדושת פסח ושלוש רגלים, והיום הקדוש של שביעי של פסח, אלא מפני שאכן יש לנו תקוה, ובכוונתו להתחדש בסייעתא דשמיא בחסדים חדשים שלא היו מעולם.

על מאמר חז"ל (ברכות ד:) "איזהו בן העולם הבא זה הסומך גאולה לתפילה", מביא רש"י שם את הירושלמי (ברכות פרק א'): "מי שאינו סומך גאולה לתפילה למה הוא דומה, לאוהבו של מלך שבא ודפק על פתחו של מלך, יצא המלך ומצאו שהפליג, אף הוא הפליג. אלא יהיה אדם מקרב להקדוש ברוך הוא אליו, ומרצה בתשבחות וקילוסין של יציאת מצרים, והוא מתקרב אליו, ובעודו קרוב אליו יש לו לתבוע צרכיו".

ואף אנו צריכים לדעת, שבסיפור שבחו של הקב"ה בלילה ההוא כשמצה ומרור היו מונחים לפנינו, ובכל קדושת ימי חג המצות שעברו עלינו לטובה ובאמירת הלל ושמחת החג, דפקנו כביכול על פתחו של מלך והוא יצא לקראתנו, ועלינו להיזהר שלא להפליג וללכת משם בידיים ריקניות, אלא לתבוע צרכינו הגשמיים וכל שכן הרוחניים לחיותנו הנצחית.

"בחורף כל העשבים וכל הצמחים כולם מתים, וכשבא הקיץ כולם נתעוררים וחיים, ואז טוב ויפה מאד כשיוצאים לשווח בשדה, שיחה זו תפילה ותחינה ותשוקה וגעגועים להשם יתברך, ואז כל שיח ושיח השדה המתחילים לחיות ולצמוח אז, כולם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפילתו (שיחות הר"ן, צח).

העורכים

עמר התנופה

לקיימה, כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ולהכניס קיום התורה בעולם זה קשה וכבד מן הכל, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, וכמו שאמרו חז"ל, וצריכים לזה עצות עמוקות מאד בכל דור ודור ובכל יום ויום. וקיום התורה פירושו לשוב בתשובה בכל פעם, וכמו שמבאר במקום אחר (שם, ברכת הפירות ה-טו) על עבודת ימי הספירה: "שאו צריכים להתחיל להכין עצמו כל אחד ואחד לקבלת התורה, והעיקר הוא קיום התורה, כי התורה כבר קיבלנו על ידי משה רבינו, אך בכל שנה ושנה צריכים להכין את עצמו מחדש ולזכות לקבל על עצמו קיום התורה, דהיינו לזכות לתשובה על העבר, ולקבל על עצמו מעתה לקיים את כל דברי התורה הזאת".

וכל הכח לקיום התורה שהוא עבודת התשובה או להיפך ח"ו, הכל תלוי במדת ההתחזקות. וכמו שרבי נתן מרחיב עוד (שם, הל' בשר בחלב ה-כא): "כי זה עיקר קיום התורה - שצריכים להיות עקשן גדול בעבודת ה', ולבלי להסתכל על שום חלישות הדעת שהבעל דבר והסטרא אחרא והליצינים מחלישים דעתו", ומסיים שם (באותו ט): "על פי רוב, עיקר עיכובו מתשובה הוא מחמת חלישות הדעת, שנדמה לו שאינו מועיל לו עוד תשובה לריבוי עוונותיו העצומים מאד. ובפרט אותם שהתחילו כבר להתעורר משנתם להתחיל לשוב לה' יתברך ועסקו בתורה ובמצוות איהו זמן זמנים ואחר כך נפלו מזה, העיקר הוא מחמת חלישות הדעת, מחמת שידוע בעצמו שכבר למד תורה ועשה כמה מצוות, ואף על פי כן התגבר עליו היצר הרע כל כך, כאשר יודע כל זה האדם בנפשו".

על זה קיבלנו את מתנת עבודת ימי הספירה הקדושים, וכדבריו הקדושים של רבי נתן (שם, פסח ט-כ): "כי על ידי הנפת העומר שעורים מגלים ומפרסמים כי מלא כל הארץ כבודו ובכל מקומות ממשלתו, דהיינו, גלות לכל הנופלים ולכל הרחוקים מאד מאד מהשם יתברך על ידי מעשיהם הרעים ח"ו כי עדיין ה' עמם ואצלם וקרוב להם תמיד. כי שעורים הוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת, שזה בחינת פגם החוטאים שמסלקים מעצמם הדעת ועושים מעשה בהמה ח"ו, ומניפים ומרימים אותו למעלה ולמטה למי שהשמים והארץ שלו, ועל ידי זה מגלים כי מלא כל הארץ כבודו, ושגם בבחינת מאכל בהמה העדר הדעת, בחינת פגם כל החטאים, גם שם מלא כבודו יתברך, ועל כן אין שום יאוש בעולם כלל, ותמיד יתחזק בהשם יתברך ולא יפול משום דבר בעולם, כי אימין תמיד כי מלא כל הארץ כבודו, ויהיה איך שיהיה אל יסתיר פניו מהשם יתברך מלהשתוקק אליו ומצעקה ובקשה

המשך בעמוד ד'

כולם שואגים סביבו, הומים צועקים 'היום יום פלוני לעומר', גם הוא צועק, אבל לבו בל עמו, כשהוא מגיע ל'טהרנו' או ל'ואטהר ואתקדש' הוא מבין קצת מדוע עליו להתעורר ולצעוק, אבל מה התבערה הזאת במנין מספר ימים...

ימי הספירה הקדושים, ימי תשובה מופלאים. ארבעים ותשעה ימי הספירה מכוונים נגד מ"ט שערי התשובה, ובכל יום יוצאים משער אחד של טומאה לשער חדש של תשובה, וכל זה מהווה הכנה לקבלת התורה ביום החמישי, שבו מתעורר שורש כל שערי התשובה. וכמו שגילה רבינו הקדוש (בלקוטי מוה"ר, ח"ב ע"א): "אחר שנזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם, ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם כנגד מ"ט שערי תשובה, וביום החמישי, אז ירד ה' על הר סיני' זה בחינת 'אשובה אליכם', בחינת התשובה של השם יתברך בעצמו, כביכול, בחינת שער החמישים".

ומי שרוצה לשוב בתשובה צריך להכין עצמו באוצרות של התחזקות, כי דרך התשובה ובפרט למי שכבר נכשל חלילה, עוברת בחושך מעובה ומכופל מאד של התגרות היצר, ומי שרוצה להתקיים ולעמוד בדרך התשובה בהכרח שימלא אסמיו בדעת דקדושה מאוצרו של צדיק האמת, לדעת היטב כי גם בשאול תחתיות ה' עמו ואצלו, ולא לתת לשום חלישות הדעת שתרפה ידו מלהתחיל שוב לשוב בתשובה.

וכך מורה לנו קדושינו רבי נתן ז"ל (בלקוטי הלכות, שבת ז-עב) בדבריו הבורעים: "שעל כל אדם בהכרח שיעבור עליו הרבה הרבה, ובפרט מי שכבר חטא ונכשל כמו שנכשל בעוונותיו הרבים, כשרוצה לשוב וליכנס בדרכי התשובה, שעליו מתגרים המצולות ים מאד שהם הרהורים מגונים וזרים מאד ח"ו וכמובן מזהל בכתבי האר"י ז"ל. וזה עיקר התשובה, כשמתגבר לבלי ליפול לגמרי מכל מה שעובר עליו. והכל כלול בדבריו הקדושים והנוראים [של רבינו הקדוש] שקרא ענין זה בשם 'בקי', שצריכים להיות בקי בהלכה זאת מאד, ולקיים 'אציעה שאול הנך', שאפילו בשאול תחתיות אל יתייאש עצמו".

זהו אם כן מעיקרי העיקרים בהכנה לקבלת התורה, שהוא כאמור קבלת עול תשובה בשלימות: שנמלא עצמינו בהמון התחזקות, להיות חזקים ואמיצים מול כל מעבר חלילה, לבלי להרפות בשום אופן, ולהתעצם להתחיל שוב יהיה מה שיהיה. כי קבלת התורה המחודשת בכל שנה אינה רק על עצם התורה אלא בעיקר על כח קיום התורה, וכמו שכתב רבי נתן (שם, קריאת התורה ו-ט): "עיקר קבלת התורה הוא שנזכה

פניני אור

אמרות טהורות מרביה"ק ותלמידיו
שמענו פעם אנשי-שלומונו את רבי חייקל מתפלל על הציון ואומר: "אתם הרי אמרתם שאדם שצינו לומד ומסיים את כל הש"ס אין מאיר עליו צלם אלקים, ובכן המליצו טוב גַעַד נְכַדִי שִׁצְבוּ וְיִלְמְדוּ וְיִסְמְנוּ אֶת כָּל הַש"ס".
(שיח שרפי קודש)

וַיֵּאמְרוּ בְּה' וּבַמְשָׁה עֲבָדוּ!

הנפשות הירודות הרחוקות ממנו יתברך מאד מאד. וכמוכן כל זה בתחילת התורה 'מישראל דסכינא' בסימן ל', שכל מה שהחולה נחלש ביותר צריך רופא גדול ביותר שיוכל להכניס בו השגות אלקות וכו', עיין שם" (ליקוטי הלכות, גילוח ד, ה).

ואכן, זהו עיקר עבודתם של רועי ישראל, מאז ומעולם: להאיר את אור האמונה בליבות ישראל!

על שם כך הם נקראים 'רועים', וכדברי רבינו: "שבעה רועים, שהם כלליות של כל מנהיגי הדור ... הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה, ועל שם זה נקראים 'רועים', על שם "רועה אמונה", וכל עקר אמונת ישראל ממשכיין הם להדור ... ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה רעיא מהימנא" (ליקוטי מוהר"ן, כב).

כשזו כל מטרת מלכותם והנהגתם, וכל ישעם וחפצם - "להשלים האמונה אצל ישראל". שכן: "הצדיקי אמת שזכו לאמונה בשלימות שאין שלימות אחריה ... זה כל ישעם וכל חפצם לקבל את המלכות וההנהגה בכדי להשלים האמונה אצל ישראל!" (פרפראות לחכמה, סימן יח, אות יא).

וזה כל קוטב ומטרת חידושיהם ותורתיהם. "כי כל החידושים וכל התורות שהצדיקים מגלים לנו, הכל בשביל להמשיך בנו אמונה, כמובן בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים, וכל דבריהם הם כמו הקדמות וסיבובים כדי להכניס בנו אמונה שלימה באמת" (ליקוטי הלכות, גילוח ד, יא).

'ויאמרו בה' ובמשה עבדו, כי הא בהא תליא" (ליקוטי הלכות, נה ב, א).

"ועיקר האמונה היא על ידי אמונת חכמים בחינת "ויאמרו בה' ובמשה עבדו", כי אי אפשר להאמין בה' כי אם כשמאמינין במשה עבדו, שהוא אמונת חכמים. כי לגדולתו אין חקר והוא יתברך מרומם ועלה ונישא מאד מדעתנו, ואי אפשר להשיג האמונה הקדושה כי אם על ידי הצדיקים האמתיים שהם מכניסין בנו האמונה הקדושה, וצריכין אנו להאמין בהם ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל" (ליקוטי הלכות, פסח ו, א).

"כי מעוצם גדולתו ורוממותו יתברך אי אפשר לזכות אפילו לבחינת 'אמונה' כי אם על ידי החכמים וצדיקי הדור האמתיים, שזכו על ידי יגיעתם ועבודתם ואמונתם השלימה להשיג השגות אלקות יתברך, והם יכולים להמשיך לנו מאורו וטובו יתברך ולהכניס בנו אמונה הקדושה" (ליקוטי הלכות, הכשר כלים ב, א).

וככל שנפשות ישראל ירודות ונמוכות יותר, כך הם זקוקים לצדיקים גדולים יותר, שיוכלו להאיר גם בהם את אור האמונה.

"כי כל מה שהצדיקים משיגין השגות גבוהות יותר על ידי שזכו לחבר אמת ואמונה בשלימות, על ידי זה זוכין להכניס אמונה בלב נפשות ישראל, כי זה עיקר שלימות ההשגה של הצדיקים, שבכל פעם משיג השגות גבוהות משכל עליון וגבוה ביותר, עד שיכול לצמצם השגות אלקות בצמצומים נפלאים כאלה, עד שיכול להכניס האמונה הקדושה בלב כל

אחר שזכינו אל החג הקדוש של פסח, ובסיומו יום "שביעי של פסח" שבו זכו ישראל לראות את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים "ויאמרו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד, לא) - אמרונו לבאר מעט ענין האמונת-חכמים אשר על ידה זוכים לאמונה טהורה ושלימה בהשם יתברך.

וזה החלי בס"ד:

הנה על הפסוק "ויאמרו בה' ובמשה עבדו" אמרו חכמינו ז"ל: "אם במשה האמינו קל וחומר בה', ומה תלמוד לומר 'ובמשה'? ללמדך שכל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם! כיצא בו אתה אומר: וידבר העם באלקים ובמשה, אם באלקים דיברו ק"ו במשה? ללמדך שכל המדבר ברועה ישראל כאילו מדבר במי שאמר והיה העולם" (מכילתא, הובא בילקוט שמעוני בשלח, רמז רמ).

והכוונה היא, כי על ידי האמונה במשה זוכים להאמין בה'. "כי יהיה זה הדרגה וממוצע לזה, וזה שכתוב ויאמרו בה', והיינו על ידי שהאמינו במשה שנתדבק בו, ומשם עלו שהאמינו ונדבקו בו יתברך" (תולדות יעקב יוסף, פרשת עקב, אות א). כי אין האמונה בצדיק תכלית בפני עצמה ח"ו, אלא אמצעי לבוא על ידו לאמונה בה' (כמבואר שם באריכות, עיי"ש).

ואכן, הדרך היחידה לזכות ל"ויאמרו בה'", היא רק כשמאמינים "במשה עבדו". "כי באמת הכל אחד - כשמאמינים בצדיקים, מאמינים בה' יתברך. כי אי אפשר להאמין בה' יתברך בלא אמונת הצדיקים, כמו שכתוב

פניני החזקות והתעוררות

שנערכו ונעבדו מתוך איצרות שיהותו של הגרי"מ שכטער שליט"א

שביבי אור

הבוחר בשיירי זמרה!

ומחנות מלאכים קדושים, היינו אופנים ושרפים, פורשים כנפיהם בשמחה ובניגון לקבלו", ע"כ.

יכולים לבוא לכלות הנפש מנעימות השירה (הגר"א)

וכן מביא תלמיד הגר"א ז"ע, הגאון רבי ישראל משקלאב ז"ע בהקדמתו לספרו "פאת השלחן": "כה אמר הגר"א, כל החכמות נצרכים לתורתנו הקדושה וכו', וחכמת המוסיקא שיבחה הרבה. הוא היה אומר אז, כי רוב טעמי תורה וסודות שירי הלויים וסודות תיקוני זהר אי אפשר לידע בלעדו (סודות מופלאים כאלה גנוזים בחכמת הנגינה, וכן אפשר לגלות סודות קדושים רבים על ידה) ועל ידה יכולים בני אדם למות בכלות נפשם [להשי"ת] מנעימותיה, ויכולים להחיות מתים בסודותיה הגנוזים בתורה", ע"כ [כלומר ע"י חכמת הנגינה אפשר להחיות מתים]. ומסיים הגאון משקלאב: "הגר"א אמר, כמה ניגונים וכמה מידות הביא משה רבינו מהר סיני", ע"כ. [כשמשה רבינו ירד מהר סיני והביא לנו את התורה - כמה ניגונים הביא מלמעלה יחד עם התורה].

ע"י שירה נוצרת הנשמה משירת המלאכים

כמו כן מפליג הגאון המקובל רבי שלמה אלקבץ בספרו "מנות הלוי" בכוחה הנעלה של חכמת הנגינה כי מקורה במקום נעלה מאד: "היות הניגון והמוזיקא הוא דבר יערב לנפש, לסיבת היותה מורגלת בשמע זה בהיותה במרום [כלומר הרי הנשמה יורדת ממקומות גבוהים מאד, שם שמעה שירת הגלגלים והמרכבה ושירת המלאכים, וכאשר יורדים לעולם ושומעים מעין שירת האלו, מתעוררת לדבקות בהשי"ת] כנודע למי שלא יכחיש פשוטן של מקראות לאמתתן, ומלאכי מרום פותחים את פיהם ומברכים וכו', ויש אנשים יערב עליהם כל-כך עד אשר יתבטלו חושיהם לכל ידעו איפה הם [עד כדי כך יגיע כוחו של ניגון דקדושה]".

"להחיות עצמו ע"י ניגון"

ובשיחות הר"ן (אות רעג) הפליג רבינו מאד במעלת הניגון: "אמר, טוב לאדם להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה ניגון. כי ניגון הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשי"ת. ואפילו מי שאינו יכול לנגן, אעפ"כ בביתו ובינו לבין עצמו יוכל להחיות את עצמו באיזה ניגון כפי שיוכל לזמר אותו, כי מעלת הניגון אין לשער. וכבר מבואר בדברי רבינו ז"ל כמה תורות גבוהות מענין ניגון. ועיין בסוף המעשה של השבעה בעטלערס, שם מרומז קצת מעלת הניגון וכו', והבן מאד עד היכן הדברים מגיעים".

השירות והזמירות מהדברים העיקריים

השירות והזמירות הוא אחד מהדברים העיקריים שיש בין אדם לבין קונו, ולא לחינם הנהיג הבעש"ט לשיר ולזמר בצוותא בדבקות, והיא מצוה חשובה לשבת יחדיו ולשיר או בשמחה של מצוה, ניגוני דבקות והתעוררות, והיא ממש מצוה דרבים של 'אתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם יהי וכן מצוה של 'ולדבקה בו' שהיא דבקות, פאשר אלקיך ע"י ניגון.

בעמדתו אחר ימי הפסח הקדושים, אשר "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", ובהם שוררנו וזימרנו להשם יתברך שירות ותשבחות - נביא כמה מאמרים מהספרים הק' המדברים ממעלת הנגינה בקדושה וזמר של מצוה, ועד כמה בוחר הקב"ה בשירה ובזמרה.

"לא ברא הקב"ה את העולם אלא בשביל שירה וזמרה"

עד היכן מגעת מדרגת השירה והזמרה דקדושה - מובא במדרש אותיות רבי עקיבא: "מנין שלא ברא הקב"ה את העולם אלא בשביל שירה וזמרה. שנאמר הוד והדר לפני עוז ותפארת במקדשו, 'הוד והדר לפניו' בשמים, 'עוז ותפארת במקדשו' בארץ" ע"כ. כלומר 'הוד והדר לפניו בשמים' זה שירת המלאכים המזמרים לפני השי"ת ושירת כל העולמות השרים ומזמרים לפניו ית'. 'עוז ותפארת במקדשו בארץ' - מה שמזמרים כאן בארץ להשי"ת, ו'במקדשו' יתכן שכונתו לשירות ותשבחות וזמירות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, או בשמחה של מצוה וכו"ב.

"שירים של כיסופים ברא הקב"ה כדי להללו ולשבחו"

ובזהר חדש, פרשת בראשית, איתא: "ובי אלעזר פתח שיר המעלות וגו', שירים של כיסופים ברא הקב"ה בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו שהוא יוצר הכל. השמים אומרים שירה לפניו, שנאמר 'השמים מספרים כבוד אל', והארץ אומרת שירה, שנאמר 'שירו לה' כל הארץ'. וזהו 'בראשית' [כי בראשית עולה על בריאת שמים וארץ. והיא צירוף של שתי מילים]: 'שיר תא', כב, כלומר, תאב לומר שיר על נפלאותיו בשמים ובארץ וכו' [ע"י מעט הבנה והשגה בגדולת הבורא, מתעוררת תאוה ומתגבר החשק לומר שיר להקב"ה, כי קרבת אלקים גדולה מאד היא לשיר לפניו ית' על נפלאותיו בשמים ובארץ]. ודוד תאב להם והיה אומרם. וזהו [הצירוף של בראשית] שיר תאב".

עבודה קדושה זו שייכת לכל אחר ואחר

ולמעשה אפשר גם לנו לקיים את כל הדברים האמורים, להקדיש זמן מיוחד לומר שירה לפני השי"ת, והיא היתה עבודת הצדיקים בדורות קודמים, שהיו מתעוררים וקמים בחצות הלילה או באשמורת הבוקר לומר שירה לפני השי"ת כגון בפיוט של "ידיד נפש אב הרחמן" וכדו' (ומצאתי שהחרדים כותב על עצמו "ושרנו ידיד נפש אב הרחמן").

וכן אפשר לקיימם בפשיטות בתפילות הרגילות שבכל יום, בפסוקי דזמרה שהם השירים של דוד המלך, ושאר התפילה שהם שירים של אנשי כנסת הגדול, כאשר אומרים אותם בחיות ובנעימה, אי נכנסים בהני חבורת קדישתא האומרים שירה בקביעות לפני הקב"ה, היינו להתפלל בחשק בחיות ובנעימה, וזו היא השירה האמתית לפני השי"ת, שכל כך הפליגו בה חז"ל והצדיקים שבכל הדורות.

ובספר מעבר יבק מובא: "כשם שאדם מנגן לפני הקב"ה בכמה ניגונים משירות ותשבחות והודאות (בעוה"ה), כמו כן כשעולה למעלה - כל פמליא של מעלה וכל החיות, וכל המרכבות

טמטום ממאכלות אסורות

מעשהו בנפש אדם אפילו בהיסח הדעת. אכן בשו"ת רב פעלים (סוד ישרים ח"ד סי' ה"ה) כתב שאם קרה בשוחט מוסמך וירא שמים ששגה לשחוט בסכין פגומה בשוגג ולא הרגיש ואכלו הבשר אנשים כשרים, אין על זה חשש טמטום. וביאר, שכל דבר אסור וטמא שורה עליו כח רוחני של טומאה, וכשאדם אוכל אותו שורה אותו כח הטמאה על האדם ונכנס בו ומטמאו, אבל מי שהוא אונס גמור שאינו יודע כלל מן האיסור והטמא וגם אין לו תלות בו גרמא שהוא גרם לעצמו שיכשל בשגגה, לא ישרה על האדם אותו כח הטומאה, ואין רשות לכת הטומאה ליכנס בו ולא להיות נוגע בו. ע"כ. ומטעם זה יש להקפיד לאכול רק מהכשר מהודר, כי גם אם יקרה ח"ו איזה טעות, על כל פנים לא יהיה לו חשש טמטום.

ויש לציין לזה גם מה שכתוב בדרשות הר"ן (דרוש יא) שאם הורו הסנהדרין בטעות ואכלו אנשים על דעתם אין עליהם חשש טמטום, וזה לשונו: "אני סובר עוד, שאי אפשר שימשך ממה שיכריעו הסנהדרין הפסד בנפש כלל, גם כי יאכלו דבר האיסור ושיאמרו בו שהוא מותר. לפי שהתיקון אשר ימשך בנפש מצד ההכרעה למצות החכמים מורי התורה, הוא הדבר היותר אהוב אצלו יתברך, ותיקון ההוא יסיר הרוע אשר הוא מעונתו להתיילל בנפש מצד אכילת הדבר האסור ההוא" ע"כ.

חז"ל דרשו במסכת יומא (לט.) ממה שנאמר בפרשתנו (יא מג) "ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם" - אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם, מכאן שעבירה מטממת לבו של אדם". ומטעם זה פסק הרמ"א בשולחן ערוך (יו"ד סי' פא ונו"כ) שאשה מניקה חולנית שצריכה לאכול דברים האסורים לא תניק את בנה, וכן יש להזהר על התינוקות שלא יאכלו דברים אסורים כי זה מזיק להם בזקנותם.

וזה מצוי לפעמים ביולדת, שתיכף לאחר הלידה היולדת היא חלשה מאוד ונמצאת בבית החולים ואין לה מאכלים מהודרים, שמצד הדין אינה צריכה להחמיר למנוע עצמה מלאכול מפני פיקוח נפש, אמנם מצד שני יש תוקף גדול להנקה שמוניקים תיכף לאחר הלידה, ולכן יש להשתדל ביותר שתהיה לה מאכלים כשרים מהודרים.

והנה מדברי הרמ"א יש ללמוד, שגם מי שהותר לו לאכול דבר אסור מחמת אונס, לא יצא מידי חשש של טמטום. וכעין זה נפסק בהלכות פסח (סי' תעה ס"ד) שמי שכפאוהו לאכול מצה יצא אפילו שאכלו באונס שכן נהנה, כך גם מי שאכל דבר אסור אפילו באונס מתטמטם שכן נהנה. וכן כתב החתם סופר (בחי' כתובות ק: ד"ה מיהו לטעמו) שבאכילת אסור אפילו באונס מטמטם הלב. וכך כתב באור החיים הקדוש (שם) שצריכים להזהר לבל יכנס לפה דבר אסור אפילו בהיסח הדעת, כי התינוב יעשה

מוקצה ב'פלאפון'

להסתכל על השעה צריכים ללחוץ להדליקו, וממילא אסורה בטלטול לגמרי.

פלאפון הוא כלי שמלאכתו לאיסור

אכן אצל רוב הפלאפונים אפשר להעמיד שעון מעורר, וזה פועל גם כשהמסך והפלאפון מכובה, ונמצא שיש בהם גם תשמיש היתר, וממילא רוב הפלאפונים דינם ככלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטל לצורך גופו ומקומו.

ואם כן, מי שמכוון בפלאפון שלו שעון מעורר ורוצה להתעורר מזה בשחרית, מותר לטלטלו לחדר שינה שלו. וכן בבוקר אם הצלצול מפריע בחדר למי שישן שם, מותר לו להוציאו שזהו כצורך מקומו. אלא שיש לזהר שלא תהא התאורה דלוקה כשמטלטל הפלאפון, שיש חוגים על הצג המראים את איכות הקליטה, והם עוללים להשתנות על ידי העברה ממקום למקום.

לטלטל בשביל להסתכל על השעה

לפי הדברים נמצא שמעיקר הדין מי שרוצה לדעת את השעה, מותר לו לטלטל פלאפון בשביל לראות את השעה, במידה והתאורה דלוקה ואין צורך ללחוץ בשביל זה. והסתכלות על השעה היא לצורך גופו.

אמנם למעשה אי אפשר לסמוך על זה, לפי מה שכתב המשנה ברורה (סק"ג) שאם יש אפשרות אחרת אין לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור עבור זה, ואם כן אם יכול להסתכל על השעה בלי לטלטל הפלאפון, אסור לטלטלו בחינם. ואפילו אם צריך ללכת לאיזה מקום ורוצה לטלטל לקחת עמו כדי לדעת שם את השעה, בדרך כלל אפשר להסתדר גם בלי הפלאפון, ומעשים בכל יום שמי שאין לו שעון שואל את חבריו כמה השעה, ואין זה נקרא צורך להיתר בשביל זה טלטול (לכד במקרה יוצא דופן שיש צורך ממשי בדבר ואין בסביבה אצל מי לברר, יש לצדד להקל באופן התאורה דלוקה ולא ישתנו חוגי הקליטה בטלטולו. ואין זה מצוי).

לייחד פלאפון למשחק ילדים

יש להסתפק מה הדין במי שהקצה פלאפון פעיל שלו למשחק ילדים בערב שבת, האם נעשה דינו ככלי שמלאכתו להיתר ומותר לטלטלו בשבת לכל צורך שהיא או לא [כמוכח, באופן שהפלאפון מכובה, שאם זה דלוק ועלולים ללחוץ עליו אסור למסרו לקטן משום חינוך].

למעשה נראה דכיון שצורת הכלי מוכיח שעומד למלאכת איסור, ודרך העולם להשתמש בו לדבר איסור, ואינו מצוי לייחד פלאפון טוב למשחק, לא מהני בזה ייחוד. וראיה לזה ממה שמבואר ברמ"א (סי' שי"ט) שאינו מועיל ייחוד בכיס של מעות עד שיעשה בו מעשה להפקיע. וביאר בגליון רבי עקיבא איגר (סי' שח ס"א) דדבר שנעשה כלי על ידי מעשה לא מהני מחשבה להפקיעו, ומשמע מדבריו דאפילו ייחוד לעולם לא מהני. וגם לשיטת החזון איש (סי' מג סק"א) דמהני ייחוד לעולם, וכן משמע בתוספות (קכב. ד"ה רחח), אפשר דדבר שאין הדרך לייחד לכך

השבוע למדנו בשולחן ערוך (סימן שח ס"ג) דין מוקצה בכלי שמלאכתו לאיסור. שאסור לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור כשהכוונה היא לטלטל סתם או לצורך המוקצה, אבל לצורך תשמישו של אדם לצורך גופו או מקומו מותר.

פלאפון דינו ככלי שמלאכתו לאיסור

נברר כאן דין מוקצה ב'פלאפון', כי הנה בפשטות לפי הכללים נחשב פלאפון ככלי שמלאכתו לאיסור, שהרי יש על זה תורת כלי ונועד לעשות עמו תשמיש הכרוך במלאכת איסור, ובזמניו אין מקפידים עליו כל כך שיהיה דינו כמוקצה מחמת חסרון כיס. ולפי זה יהיה הדין שאסור לטלטל פלאפון בשבת סתם או בשביל שמירת הפלאפון, אבל לצורך תשמישו של אדם מותר.

כלי שאין בו תשמישי היתר

והנה, יש מחלוקת בראשונים לגבי כלי שמלאכתו לאיסור שאין בו שום תשמיש היתר, האם מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו; לדעת הרשב"א (שבת קנד: ד"ה והא) גם כלי שמלאכתו לאיסור שאין לו שום שימוש לצורך גופו מותר לטלטל לצורך מקומו, ולדעת הבעל המאור (ברשב"א שם) הרמב"ן (סד: ד"ה הא דאמרינן) והריטב"א (מו. ד"ה הני איכא) דינו כמוקצה מחמת גופו ואסור גם לצורך מקומו. ומובא מחלוקת זו בגליון רבי עקיבא איגר (סי' רסו על מג"א ס"ק י"ב ובי"ב רעט על מג"א סק"ב).

אפשר להסביר טעם המחלוקת, לפי שיש להסתפק האם גם איסור מוקצה בכלי שמלאכתו לאיסור יסודו משום שהאדם מוקצה דעתו ממנו בכניסת היום, אלא שבכל מוקצה הוא מוקצה לגמרי ממנו, ואילו במוקצה זה הוא מוקצה רק משימושיה האסורים ולא משימושיה המותרים. ולכן כלי שאין בו שום תשמיש היתר על כרחן מוקצה ממנה לגמרי. או שבאמת אין האדם מוקצה דעתו ממנו כיון שיש עליו תורת כלי, ורק נאסר בגזירה מאוחרת בימי נחמיה בן חסליה (כמובא בשבת קכג:), ולכן כל שיש עליו תורת כלי מותר לטלטל לצורך מקומו.

ולמעשה, מכיון שהרבה ראשונים מחמירים בזה קשה להקל, וכן פסק הפרי מגדים (א"א סק"ב) שכלי שאין לו תשמיש היתר אסור לטלטל לצורך מקומו. וגם מלשון החיי אדם (סי' סו ס"ד) והמשנה ברורה (ביה"ט ס"ג ד"ה קורדום) מבואר שייסוד דין כלי שמלאכתו לאיסור הוא משום הקצאת דעת האדם. אלא שבשער הציון (סי' רעט סק"ד) סתם המשנה ברורה להקל לענין נר' שנקרא כלי שמלאכתו לאיסור הגם שאין בזה תשמיש היתר, וכן פסק בשולחן ערוך הרב (סק"פ לג ופה וע"ע ערוה"ש ס"ג ותה"ד סק"פ). ואין לנו בזה הכרעה ברורה.

לפי זה, פלאפון שאין לו שום אפשרות של שימוש רק על ידי פעולת איסור, יש להחמיר שלא לטלטלו גם לצורך מקומו. וגם אם יש בו שעון אין זה תשמיש היתר, כיון שבדרך כלל תאורת המסך נכבה כל כמה דקות, וכדי

שנפסק (שו"ע יו"ד סי' רמב ס"ז) שאין להתיר דבר התמוה לרבים.

פלאפון שבור מערב שבת

פלאפון שהיה שבור מערב שבת וחשב בכניסת היום שיהיה למשחק ילדים אינו מוקצה. אבל אם חשב בכניסת היום לתקנו אחר שבת, ובאמצע שבת החליט לייחד הפלאפון למשחק ילדים, נראה שאינו מועיל להיתר. שלא מצינו בשום מקום שמועיל ייחוד לכלי באמצע שבת. והרי זה כמו אבנים שלא דחאם בידיים מערב שבת ואף על פי כן אינו מועיל ייחוד רק מערב שבת (כמבואר בס"י שח ס"ב), דכלי שאינו גמור אינו נקרא דבר המוכן מעצמו רק במחשבה, דכל הכלים יורדים לידי טומאה במחשבה, ואם לא היה מוכן מערב שבת לא הוי מוכן (כ"מ גם במש"ב ס"ק מה, וע"ע בגליון רעק"א על מג"א סק"ט וכאן חמור יותר דלמשחק צריך יחוד ממש).

פלאפון שנשבר בשבת

כמו כן פלאפון שנשבר בשבת ורוצה לייחודו באמצע שבת שיהיה משחק ילדים לא מהני, כפי שכתבו העולת שבת (סק"ק יד) והפרי מגדים (א"א ס"ק יט וע"ע מש"י ס"ק טז) דכלי שמלאכתו לאיסור שנשברה בשבת ונעשה ראוי להיתר, נשאר דינו ככלי שמלאכתו לאיסור מדין מיגוי דאיתקצאי בבין השמשות, ולשיטתם דכלי שמלאכתו לאיסור נאסר משום הקצאת דעת האדם בכניסת היום.

לא מהני, דאין דרך בני אדם לייחד פלאפון פעיל לקטן (כ"ז מגמ"ל שם רחח ומלוג מי מייחדי לי לקטן).

וראיתי מי שהתיר לתת לילדים פלאפון פעיל לצורך משחק מטעם שאצל ילדים זה נקרא צורך הגוף, ונמצא שמטלטל לצורך. וכך מצינו בתוספות בעירובין (טט. ד"ה כיון) שמותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור בשביל לשחק בזה עם התינוק. אמנם נראה דכוונת התוספות היא רק כשיש צורך גמור להרגיע בזה את התינוק, אבל לא לתת לו סתם לשחק, ובפרט אם יש משחקים אחרים לתת לו דאסור כפי שהבאנו מדברי המשנה ברורה שאם יש אפשרות אחרת אין לטלטל. ומלבד כל זה אין ראוי לעשות כן לילד שהגיע לגיל חינוך מדין חינוך.

לטייל עם פלאפון לצורך היתר

ונראה שגם באופן שיש היתר לטלטל פלאפון לצורך, בשביל שעון מעורר וכדומה, אין לטלטל בפרהסיא, כשם שמצינו שאסרו חז"ל לצאת חמור בזוג שבצווארו דמחוי כמאן דאזיל לחינגא, שנראה כהולך למכור (שבת נד: וש"ע סי' שה ס"ו). וכל שכן בזה שאין כולם יודעים שמטלטל לצורך גופו ונראה כמטלטל מוקצה סתם. ואף שאי אפשר לנו לחדש גזירות לבד, שמעתי מאא"ז ז"ל בעל הקנה בושם בכגון זה שהגם שאין בידינו לגזור איסור צריך להיות חכם שלא לעשות דבר הנראה כאיסור. ונראה שזהו בכלל מה

רבי נחמן טולטשינער (ב)

כתוב זאת זכרון בספר

פרשה בפני עצמה היא מסירות נפשו של רבי נחמן, ביגיעות עצומות, להביא לדפוס את כתבי מוהרנ"ת, הלא הם ספרי הליקוטי הלכות. אשר ממש לא יאומן כי יוספר ריבוי היגיעה והטורח וטלטולי דגברא של ר' נחמן, עד שעלה בידו לראות ברכה בעמלו. [וזאת למודעי שאף שהרבה יגיעות יגענו, וחיפשנו בחיפוש אחר חיפוש בעל"ת ובספרי תלמידי מוהרנ"ת וכן בכמה ספרים, עד שת"ל סידרנו בסדר נכון מהחל ועד כלה כל סדר נסיעת ר' נחמן חוץ למדינת אוקראינה שלש פעמים, ואיך שעלה בידו בסייעתא דשמיא אחרי עמל ויגיעה רבה, להדפיס הספרים במדינת רומניה בעיר יאס, אך עם כל זאת אפשר שבכמה דברים נפל שגיאה בדברינו, ובפרט בסדר הזמנים שהיה קשה עלינו המלאכה עד מאד, לכן עוד חזון למועד לשנות פרק זה ביתר דיוק הדק היטב].

ובתחילה נבאר ענין ההעתיקה - מה שטרח רבי נחמן להעתיק את כל הליקוטי הלכות באופן מסודר ומוכן לדפוס. וזה החלי בס"ד:

קס"ת הסופר במתניו

ר' נחמן, בהיותו המשמש הנאמן אל מוהרנ"ת, כאשר ראה שחידושי תורתו של מוהרנ"ת עדיין אינם מתוקנים ומוכנים לדפוס, כי מוהרנ"ת ז"ל היה כותב דבריו הקדושים על הגליון במהירות גדולה עד מאד, ומרוב זריזותו בעת הכתיבה נדבקו האותיות אחד אל אחד והיה קשה לקראם, עד שהיה קשה למסרו לבית הדפוס להדפיס באופן כזה, לכן טרח בכל כוחו ואוננו במשך כמה שנים, להעתיק ולסדר כל השמונה כרכים ליקוטי הלכות מכתב יד מוהרנ"ת בעצמו, כדי שיהיו הדברים ראויים לקבעם בדפוס.

ר' נחמן חגר עצמו בקסת הסופר במתניו, וסידר מחדש כל דברי קודש של מוהרנ"ת, והעלה אותם על הגליון מחדש בכתב מסודר, כמו שרמז ר' נחמן בעצמו ב'כתב התנצלות' שהדפיס בתחילת הליקוטי הלכות ח"א ז"ל: "אל תאשמו האשם בבעל המחבר ובתורתו הק', כי לא נדפס מכתב ידו הק' בעצמו רק העתק מכתב ידו מילד ליד", עיי"ש.

שלא על מנת לקבל פרס

במשך כל השנים הללו לא קיבל שום פרס ממוהרנ"ת על זה, אפילו פרוטה אחת, כי עשה את מלאכתו באמונה, ועבד שלא על מנת לקבל פרס, עד שהדפיס בחיים חיותו של מוהרנ"ת את החלק הראשון של ליקוטי הלכות. וכתב רבי אברהם רבני נחמן "שמפני זה סיבב השי"ת שיהיה לו לר' נחמן הזכות להדפיס אח"כ כל ספרי הליקוטי הלכות, והיה זה שכרו בזה ובבא". וכמו שיסופר להלן א"י"ה, שאחר הסתלקות מוהרנ"ת הדפיס ר' נחמן מטולטשין גם שאר חלקי הליקוטי הלכות!

הרגשת התנצצות אלקות

בשעת ההעתיקה, הרגיש רבי נחמן התנצצות אלקות בדבריו הנפלאים והנוראים של מוהרנ"ת, וסיפר ר' נחמן שמרוב האור שזרח לו בעת הכתיבה, הוכרח להפסיק קצת באמצע הכתיבה ולהניח הקלמוס מתוך ידו, ולא יכול היה להמשיך מרוב השגות אלקות שבער בו. ואכן, כשסיים מלאכת הכתיבה שאל אותו אח"כ מוהרנ"ת: "האסטו גפילט אין מיינע ספרים התנצצות אלקות?!", והשיב ר' נחמן: הן! (שיחות וסיפורים דף קל"ו).

"כולם משיבין את הנפש בשבעה משיבי מעם"

רוב החיות וההתלהבות שהרגיש ר' נחמן בדברי מורו ורבו מוהרנ"ת ז"ל בספרו הנורא "ליקוטי הלכות", יכולים לראות ממה שרשם ר' נחמן בסוף המפתחות בליקוטי הלכות בחלק אבן העזר, שהדפיס אחר הסתלקות מוהרנ"ת בשנת ת"ר, וז"ל: "כמה שנמצא אתי טוב מאדמר' מוהרנ"ת זצוק"ל בכתביו הנ"ל, הן מפתחות, וראשי פרקים וכו', כולם משיבין את הנפש בשבעה משיבי טעם, ומלמד לאדם דעת ועצות להתקרב להשם יתברך מכל מקום אשר נתעה בעו"ה, ולהנאותו לתחיה לנצח נצחים אכ"י", עכ"ל.

הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע (י"א)

עד מתי קץ הפלאות

סיפר האדמו"ר ר"י מפשווארסק זצוק"ל נכד הרה"ק בעל הנועם אלימלך זי"ע סיפור נורא שעובר במסורת במשפחתו איש מפי איש עד לבעל המעשה:

היה זה כשהאחים הקדושים הרבי ר' זושא והרבי ר' אלימלך ישוב פעם בצוותא במסיבת צדיקים, ובין המסובים היה איש עשיר שסייע בעד הרה"ק בסכום הגון למצוות פדיון שבויים, וברוב שמחתו על חפץ ה' שבידו הצליח נהרו פניו של הרבי ר' אלימלך, ופנה בהכרת הטוב לאותו עשיר ואמר לו שעתה הוא עת רצון וכל אשר יבקש - ישועה בכל עניין שהוא - יפקד לטובה ולברכה. נענה הזקן למאומה, אך זאת הוא ה' מבני חיי ומזוני ואין הוא זקוק למאומה, אך זאת הוא מבקש שהרבי יגלה לו מתי יבוא משיח... נענה לו הרבי ר"א ואמר: זה אי אפשר בשום אופן, ויבקש דבר אחר... נענה לו הרבי ר' זושא ואמר: אחי יקירי מדוע תסרב לאותו יהודי, והרי הבטחת שכל מה שיבקש ינתן לו, עליך לקיים את אמרי פיך - גלגלות לו את הקץ. ואל תאמר שנגשג הדבר ממך, כי באמת יכול תוכל לה... שקע הרבי ר"א בשרעפי קודש למשך זמן, ולאחר מכן נענר ואמר: להגיד את השנה המדויקת איני יכול, אך זאת אוכל לומר שלא יאוחר משנת ת"ת... בוודאי מאמינים אנו שיהא קודם, ואע"פ שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא.

איזהו דרך ישכון אור

בפרשתינו פרשת שמיני על הפסוק "זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'" (ויקרא ט, ו) ביאר הרבי ר' זושא, בהיותו פעם על אם הדרך כאשר הגיע לפרשת דרכים ולא ידע אנה לפנות, וכאשר ראה באחד מן הדרכים את השם הו"ה עומד לנגדו, הלך בדרך זו. ומכך למד לקח התלהבות בני אדם; כאשר יש לפעמים בני אדם אשר נתעורר רצון בליבם לעשות איזה דבר טוב ואינם יודעים אם הוא מצוה או לא, לזאת מלמדו הכתוב כאן "זה הדבר אשר צוה ה'", אם תרצה לידע אם צוה ה' את הדבר ההוא לילך ולעשות, אזי המבחן הוא, אם 'וירא אליכם כבוד ה'" אם באמצעות המעשה הזה יתרבה על ידה כבוד ה', זהו הדרך האמת ללכת בה.

כהאי קטירא אתקטר

שבע שנים רצופות סבל הרבי ר' זושא מחולי קשה לאחר שקיבל על עצמו יסורים לכפר עוונותיהם של

המשך מעמוד א'

ותחנונים, כי הרבה הרבה צריך לעבור על כל אחד לפי מדרגתו.

וזוהי ההתעוררות העצומה בעצם ספירת הימים, שבכך אנו מכריזים ומזכירים לעצמנו, שכל יום ויום מחובר לעומר. כלומר, שכל יום ויום יהיה איך שיהיה, אפילו אם נאחזים בהם חלילה מעשה בהמה, אנו זוכרים בהנפת העומר, שה' אתנו בכל מקום, ואנו חייבים וזכאים להתחיל מחדש. וכהמשך דבריו של רבי נתן שם: "ועל כן סופרים הימים לעומר, שעיקר ההכנה והטהרה לקבלת התורה על ידי סוספר ומונה

בכל יום אל העומר שעורים, שבזה מזכיר את עצמו כי בכל יום מלוא כל הארץ כבודו, ומכל הטומאות והזוהמות שבעולם יכולים לשוב אליו יתברך."

אחר שזכינו בימי הפסח הקדושים להארת דעת זו שגם בעומק טומאת מצרים ה' אתנו ועמנו והוא יתברך פועל בכל שנה מחדש כביכול בעצמו לגאולתנו ופדות נפשינו, אנו מתעצמים ביתר שאת בעבודת הספירה הק' לקבלת דעת זה, להתחזק בכל עת, ועל ידי זה להיות מוכשרים לקבלת עול קיום התורה מחדש, לטוב לנו לנצח.

נערך ע"י הרה"ק רבי נחמן' שווארשין שליט"א בעמ"מ "אוצרות עלים לתרופה".

<p>ברכת מזל טוב להר"ר שמואל יצחק וייסשטיין הי"ו לדגל הולדת הבת יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר ששה אריה רוזנטל הי"ו לדגל הולדת הבת יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יצחק אהרן אנשין הי"ו לדגל הולדת הבת יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר שמואל הירש הי"ו לדגל הולדת הבת יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר אברהם אלתן וייסשטיין הי"ו לדגל הולדת הבן יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר נחמן איזק הי"ו לדגל הולדת הבן יה"ר שיובה לגרלה לתורה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>
--	---	---	--	--	---